1. Ders: Doğruluk ve Güvenilirlik (الصِّدْقُ وَالْأَمَانَةُ): Ahlaki Değerler, Diyaloglar ve Cümle Kalıpları

Doğruluk (الصِّدْقُ), güvenilirlik (الْأَمَانَةُ), dostluk ve yardımlaşma gibi temel ahlaki değerlerle ilgili Arapça kelime ve cümle kalıplarını anlamlandırır. · Günlük diyaloglarda nezaket ifadelerini (مِنْ فَضْلِكَ، لَوْ سَمَحْتَ، أَرْجُو) ve sebep-sonuç bağlaçlarını (لِأَنَّ، لِذَلِكَ، لَكِنَّ) doğru bağlamda kullanır. · Kültür-sanat betimlemeleri ile doğruluk, yardımlaşma (تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ) ve el emeğiyle üretme (مَنْ لَا يَعْمَلُ لَا يُنْتِجُ) temalı cümleleri okuyup yazar.

HATIRLAYALIM

- الصِّدْقُ (doğruluk/dürüstlük) ve الْأَمَانَةُ (güvenilirlik/emaneti koruma) müminin temel ahlaki vasıflarıdır; doğru sözlü kimseye صَادِقٌ, güvenilir kimseye أَمِينٌ denir.
- Günlük konuşmada لَوْ سَمَحْتَ / مِنْ فَضْلِكَ (lütfen), شُكْرًا جَزِيلًا (çok teşekkür ederim) ve عَفْوًا (rica ederim) nezaket kalıpları kullanılır.

1 EŞLEŞTİRME

Sol sütundaki Arapça ahlaki değer ve bağlaç ifadelerini sağ sütundaki Türkçe karşılıklarıyla eşleştiriniz.

a 1. الصِّدْقُ وَالْأَمَانَةُ
c 2. الصِّدْقُ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ
b 3. تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى

a) Doğruluk (dürüstlük) ve güvenilirlik (emanet bilinci)
b) İyilik ve takva (duyarlılık) üzerinde yardımlaşınız
c) Doğruluk insanı iyiliğe (hayra) ulaştırır

2 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki kavram kartlarını inceleyerek Arapça kelimelerin türünü/bağlamını ve Türkçe anlamlarını tabloya yazınız. İlk satır örnektir.

1. الصَّادِقُ وَالْأَمِينُ — Ahlaki Sıfatlar
2. لِأَنَّ / لِذَلِكَ — Sebep-Sonuç Bağlaçları
3. مِنْ فَضْلِكَ / لَوْ سَمَحْتَ — Nezaket İfadeleri
4. حِفْظُ الْأَمَانَةِ — Emanet Bilinci

Arapça İfade	Kavram Grubu / Bağlamı	Türkçe Anlamı
1. الصَّادِقُ وَالْأَمِينُ	Ahlaki Sıfatlar	Doğru sözlü ve güvenilir
2. لِأَنَّ / لِذَلِكَ	Sebep-Sonuç Bağlaçları	Çünkü / Bu yüzden
3. مِنْ فَضْلِكَ / لَوْ سَمَحْتَ	Nezaket İfadeleri	Lütfen / Müsaadenizle
4. حِفْظُ الْأَمَانَةِ	Ahlaki Sorumluluk	Emaneti korumak

3 KISA CEVAP

Görseldeki hikmet levhasında yazılı olan «اَلْمُؤْمِنُ لَا يَكْذِبُ وَلَا يَخُونُ الْأَمَانَةَ» cümlesini Türkçeye çeviriniz.

Hikmet Levhası (حِكْمَةُ الْيَوْمِ)
اَلْمُؤْمِنُ لَا يَكْذِبُ وَلَا يَخُونُ الْأَمَانَةَ
لَا يَكْذِبُ (yalan söylemez) · لَا يَخُونُ (hıyanet etmez)

Mümin yalan söylemez ve emanete hıyanet (ihanet) etmez.

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki «أَحْمَدُ تَاجِرٌ صَادِقٌ وَأَمِينٌ، لِذَلِكَ يُحِبُّهُ النَّاسُ» cümlesinin doğru Türkçe anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

Ticaret ve Değerler Kartı (الصِّدْقُ وَالْأَمَانَةُ)
أَحْمَدُ تَاجِرٌ صَادِقٌ وَأَمِينٌ، لِذَلِكَ يُحِبُّهُ النَّاسُ
تَاجِرٌ (tüccar) · صَادِقٌ (dürüst) · أَمِينٌ (güvenilir) · لِذَلِكَ (bu yüzden)

A) Ahmet dürüst ve güvenilir bir tüccardır, bu yüzden insanlar onu sever.
B) Ahmet sabah erkenden dükkânını açar, çünkü çalışmayı çok sever.
C) Ahmet arkadaşına emanet bıraktı, fakat emaneti zamanında alamadı.
D) Ahmet her zaman doğru söyler ve yoksullara gizlice yardım eder.

5 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Doğruluk, güvenilirlik, bağlaçlar ve nezaket kalıplarıyla ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
الصِّدْقُ kelimesinin zıt anlamlısı «yalan» anlamına gelen الْكَذِبُ kelimesidir.	☑	☐
Cümle içinde kullanılan لِأَنَّ bağlacı «fakat», لَكِنَّ bağlacı ise «çünkü» anlamına gelir.	☐	☑
Hz. Muhammed (sav) peygamberlikten önce de dürüstlüğü sebebiyle الصَّادِقُ الْأَمِينُ sıfatıyla tanınmıştır.	☑	☐
Bir kimseden kibarca bir şey isterken «مِنْ فَضْلِكَ» (lütfen) demek nezaket kurallarına uygundur.	☑	☐

6 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutuda verilen uygun kelimelerle tamamlayınız.

kibir · doğruluk · emanet · لِأَنَّهُ

1. Müslüman konuştuğu zaman yalan söylemez, daima ___doğruluk___ (الصِّدْقُ) üzere konuşur.
2. «هُوَ إِنْسَانٌ أَمِينٌ ___لِأَنَّهُ___ أَثِقُ بِصَدِيقِي» cümlesinde sebep bildirmek için boşluğa «çünkü» anlamındaki bağlaç gelir.
3. Kendisine bırakılan bir eşyayı koruyup sahibine eksiksiz teslim etmeye ___emanet___ (حِفْظُ الْأَمَانَةِ) denir.

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki diyalog panosunda yer alan boşluğa sebep-sonuç bütünlüğüne göre hangi Arapça ifade getirilmelidir?

1. Konuşmacı Sorusu	2. Konuşmacı Yanıtı
لِمَاذَا يَثِقُ النَّاسُ بِخَالِدٍ؟ (İnsanlar Halid'e niçin güvenir?)	يَثِقُ النَّاسُ بِهِ [... ؟ ...] Sebep Bağlacı: لِأَنَّهُ ...

A لِأَنَّهُ لَا يَكْذِبُ أَبَدًا وَيَحْفَظُ الْأَمَانَةَ (Çünkü o asla yalan söylemez ve emaneti korur.)

B لِأَنَّهُ يَتَأَخَّرُ عَنِ الدَّرْسِ كُلَّ يَوْمٍ (Çünkü o her gün derse geç kalır.)

C لِذَلِكَ لَا يُسَاعِدُ الْفُقَرَاءَ وَالْمُحْتَاجِينَ (Bu yüzden yoksullara yardım etmez.)

D لَكِنَّهُ يَنْسَى وَاجِبَاتِهِ الْمَدْرَسِيَّةَ (Fakat o okul ödevlerini unutur.)

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dört ahlaki ilke kartından hangisi olumsuz (sakınılması gereken) bir davranışı ifade etmektedir?

1. قَوْلُ الصِّدْقِ دَائِمًا — Daima Doğru Söz (+)	2. أَدَاءُ الْأَمَانَةِ — Emaneti Teslim (+)
3. خِيَانَةُ الْأَمَانَةِ وَالْكَذِبُ — Hıyanet ve Yalan (-)	4. مُسَاعَدَةُ الْأَصْدِقَاءِ — Yardımlaşma (+)

A 1. Kart: قَوْلُ الصِّدْقِ دَائِمًا (Daima doğruyu söylemek)

B 2. Kart: أَدَاءُ الْأَمَانَةِ إِلَى أَهْلِهَا (Emaneti ehline teslim etmek)

C 3. Kart: خِيَانَةُ الْأَمَانَةِ وَقَوْلُ الْكَذِبِ (Emanete hıyanet ve yalan söylemek)

D 4. Kart: مُسَاعَدَةُ الْأَصْدِقَاءِ فِي الْخَيْرِ (Arkadaşlara iyilikte yardım etmek)

9 SIRALAMA

Görseldeki kayıp cüzdan diyaloğunu olay ve konuşma sırasına göre 1'den 4'e kadar sıralayınız.

1. Bulma	2. Teslim	3. Teşekkür	4. Görev
وَجَدْتُ الْمِحْفَظَةَ	نُسَلِّمُهَا لِصَاحِبِهَا	أَنْتَ صَادِقٌ وَأَمِينٌ	حِفْظُ الْأَمَانَةِ وَاجِبٌ

3 Sahibi: شُكْرًا جَزِيلًا، أَنْتَ طَالِبٌ صَادِقٌ وَأَمِينٌ! (Çok teşekkürler, sen dürüst ve güvenilir bir öğrencisin!)

4 Selim: عَفْوًا، حِفْظُ الْأَمَانَةِ وَاجِبُنَا. (Rica ederim, emaneti korumak görevimizdir.)

1 Selim: وَجَدْتُ هٰذِهِ الْمِحْفَظَةَ فِي فِنَاءِ الْمَدْرَسَةِ. (Bu cüzdanı okul bahçesinde buldum.)

2 Öğretmen: أَحْسَنْتَ يَا سَلِيمُ، يَجِبُ أَنْ نُسَلِّمَهَا لِصَاحِبِهَا. (Aferin Selim, onu sahibine teslim etmeliyiz.)

10 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki sebep-sonuç eşleşme tablosunda hangi satırdaki bağlaç cümleye uygun değildir?

1. نَجَحَ لِأَنَّهُ اجْتَهَدَ — لِأَنَّ (Çünkü — Doğru)	2. مُمْطِرٌ لِذَلِكَ أَخَذْتُ — لِذَلِكَ (Bu yüzden — Doğru)
3. فَقِيرٌ لَكِنَّهُ كَرِيمٌ — لَكِنَّ (Fakat — Doğru)	4. الصِّدْقَ لِأَنَّ الْكَذِبَ جَمِيلٌ — Anlamca Çelişkili (?)

A 1. Satır: نَجَحَ الطَّالِبُ لِأَنَّهُ اجْتَهَدَ كَثِيرًا (Çünkü çok çalıştı — Uygun)

B 2. Satır: الْجَوُّ مُمْطِرٌ لِذَلِكَ أَخَذْتُ الْمِظَلَّةَ (Bu yüzden şemsiye aldım — Uygun)

C 3. Satır: هُوَ فَقِيرٌ لَكِنَّهُ صَادِقٌ وَكَرِيمٌ (Fakat dürüst ve cömerttir — Uygun)

D 4. Satır: أُحِبُّ الصِّدْقَ لِأَنَّ الْكَذِبَ جَمِيلٌ (Anlamca çelişkili ve yanlıştır)

11 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarındaki ahlaki kavramları kutulara yazınız. Numaralı harflerle «korunması için birine bırakılan değerli şey ve güvenilirlik (الْأَمَانَةُ)» kavramını bulunuz.

Arapçada الْأَمِينُ kelimesiyle karşılanan güvenilir kimse sıfatı	E M İ N
الرَّحْمَةُ kelimesinin karşılığı olan şefkat ve acıma duygusu	M E R H A M E T
الْعَدْلُ kelimesinin karşılığı olan hak ve hukuka uygunluk	A D A L E T
«مِنْ فَضْلِكَ» gibi kibar ifadelerle gösterilen görgü ve incelik	N E Z A K E T
«مَنْ لَا يَعْمَلُ لَا يُنْتِجُ» sözünde vurgulanan alın teri ve çalışma	E M E K
الصَّدَاقَةُ kelimesinin Türkçe karşılığı olan samimi arkadaşlık bağı	D O S T L U K

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

EMANET

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki değerler kartından yararlanarak doğruluk (الصِّدْقُ) ve güvenilirliğin (الْأَمَانَةُ) birey ve toplum hayatına kazandırdığı iki olumlu sonucu yazınız.

Bireysel Kazanç	Toplumsal Kazanç
الصِّدْقُ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ — İyiliğe ve huzura ulaştırır	يَثِقُ النَّاسُ وَيُحِبُّونَهُ — Güven ve sevgiyi artırır

İnsanlar arasında karşılıklı güven ve sevgi bağlarını güçlendirir (يُحِبُّهُ النَّاسُ), toplumda barış ve huzuru sağlar.